

Sygn. akt III AUa 710/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż (spr.) SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **10 października 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **P. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **14 maja 2012 r.** sygn. akt **IV U 267/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 710/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. decyzją z dnia 17 stycznia 2012 roku przeliczył z urzędu emeryturę wnioskodawcy P. S. począwszy od 1 lutego 2012 roku i obniżył wysokość świadczenia.

Kwota emerytury została obniżona przez zmniejszenie zwiększenia świadczenia z tytułu opłacania składek na FUSR z kwoty 54,14 zł do kwoty 20,39 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca zakwestionował zasadność przeliczenia wysokości jego emerytury ustalonej pierwotnie decyzją

z 10 czerwca 2010 r.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podniósł, że zaskarżoną decyzją zweryfikował wysokość zwiększenia świadczenia emerytalnego wnioskodawcy z tytułu opłacania składek na FUSR.

Zgodnie z art. 26 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS zmniejszył wysokość zwiększenia świadczenia z kwoty 54,14 zł do kwoty 20,39 zł, uwzględniając do jego obliczenia okres opłacania składek na FUSR od 1.01.1986 r. do 31.12.1988 r.

W okresie od 1.01.1981 r. do 31.12.1988 r. wnioskodawca jako młody rolnik był zwolniony z opłacania składek i za ten okres nie uwzględniono zwiększenia świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca zakwestionował zasadność przeliczenia jego emerytury.

Sąd Okręgowy w Krośnie wyrokiem z dnia 14 maja 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. w ten sposób, że w punkcie II ust. 2 zastępuje kwotę zwiększenia emerytury z tytułu opłacania składek na fundusz ubezpieczeń społecznych rolników wynoszącą 20,39 zł na kwotę 54,14 zł.

Rozpoznając odwołanie Sąd ustalił, że decyzją z dnia 10 czerwca 2010 r. wydaną przez ZUS w J. zostało przyznane wnioskodawcy prawo do emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wysokość świadczenia została zwiększona o kwotę 54,14 zł z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne FUSR.

Decyzją z dnia 17 stycznia 2012 roku ZUS Oddział w J. zmienił powyższą decyzję z powodu „zmiany interpretacji przepisów”, której dokonał zgodnie z wytycznymi Departamentu Świadczeń Emerytalno – Rentowych z dnia 29 lipca 2011 r. co do sposobu ustalenia zwiększenia emerytury zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy. Wytyczne te wskazywały, że przy ustaleniu zwiększenia przysługującego do emerytury zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach nie należy uwzględnić okresu zwolnienia z obowiązku opłacania składek.

W ocenie Sądu ZUS dokonał merytorycznego dla wnioskodawcy przeliczenia emerytury w oparciu o treść art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który utracił moc obowiązującą na podstawie wyroku TK z dnia 28 lutego 2012 r. i jako pozbawione podstawy prawnej powoduje konieczność zmiany zaskarżonej decyzji.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie z dnia 14 maja 2012 roku zaskarżył pozwany organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 26a ust. 1 i art. 114 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS jako podstawy prawnej wydania zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 17.01.2012 r. czego wynikiem było wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy w Krośnie zmieniającego zaskarżoną decyzję Oddziału ZUS w J. w ten sposób, iż do wysokości emerytury wnioskodawcy należy uwzględnić zwiększenie z tytułu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych Rolników w kwocie 54,14 zł i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawcy.

W uzasadnieniu apelacji pozwany organ rentowy podniósł, że podstawę weryfikacji uprawnienia wnioskodawcy do zwiększenia świadczenia stanowił art. 26 a ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na brak podstawy do zwiększenia świadczenia z tytułu opłacania składek na FUSR za okres od 1.01.1981 r. do 31.12.1985 r. kiedy to wnioskodawca był zwolniony z tytułu opłacania składek jako młody rolnik.

Nadto apelujący wskazał, że podstawę wydania zaskarżonej decyzji stanowił art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej tj. ujawnienie okoliczności, że wysokość zwiększenia przeliczenia świadczenia wnioskodawcy została ustalona w nieprawidłowej wysokości.

Na potwierdzenie zasadności swego stanowiska co do zasadności weryfikacji wysokości świadczenia organ rentowy powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2010 r. II UK 354/09.

Powyższe uzasadnia wniosek apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Wbrew zarzutom apelacji zaskarżony wyrok jest trafny i odpowiada przepisom prawa.

Przedmiotem sporu była zasadność wznowienia postępowania przez organ rentowy i weryfikacja wysokości zwiększenia świadczenia wnioskodawcy z tytułu opłacania składek na FUSR.

Przypomnieć na wstępie należy, że prawo do emerytury wnioskodawcy na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej zostało ustalone decyzją ZUS z dnia 10 czerwca 2010 r. i wysokość zwiększenia świadczenia na podstawie art. 26a ust. 1 tej ustawy została ustalona w wysokości 54,14 zł.

Organ rentowy wydał decyzję z dnia 17.01.2012 r. weryfikującą wysokość tego świadczenia i należało ustalić czy zachodziły przesłanki do takiego rozstrzygnięcia z art. 114 ustawy emerytalnej.

Sąd I instancji ocenił, że przeliczenie wysokości świadczenia wnioskodawcy nastąpiło na podstawie art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej, który utracił moc na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012 r. sygn. akt 5/11 i brak jest podstawy prawnej do zmiany wysokości świadczenia wnioskodawcy.

Zarzuty apelacji zmierzające do wykazania naruszenia art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w ocenie Sądu Apelacyjnego są nieuzasadnione.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 kwietnia 2011 r. III UK 93/10 wyraził pogląd, że na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń może zostać wszczęte tylko w dwóch przypadkach:

- przedłożenia nowych dowodów, czyli dowodów, którymi organ rentowy nie dysponował w poprzednim postępowaniu oraz ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, a nieuwzględnionych przez organ rentowy. Nie jest przy tym istotne, czy organ rentowy nie dysponował takimi dowodami lub nie uwzględnił tych okoliczności z własnego zaniedbania czy też z winy strony. Jeżeli nie pojawią się takie nowe okoliczności nie jest dopuszczalne wszczęcie postępowania na podstawie art. 114 ust. 1.

Na tle tego przepisu aktualna jest uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 OSNP 2003 nr 8, poz. 442 stwierdzająca, że odmienna ocena dowodów dołączonych do wniosków o emeryturę lub rentę przeprowadzona przez organ rentowy po uprawomocnieniu się decyzji przyznającej świadczenie, nie jest okolicznością uzasadniającą wszczęcie z urzędu postępowania o ponowne ustalenie prawa do świadczeń.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy brak jest tej „nowości” okoliczności z art. 114 ust. 1 ustawy uzasadniającej z urzędu ponowne ustalenie wysokości emerytury.

Organ rentowy przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury decyzją z dnia 10.06.2012 r. dysponował dowodem potwierdzającym okres opłacania składek na FUSR z którego wynika, że wnioskodawca w okresie od 1.01.1981 r. do 31.12.1985 r. był zwalniany jako młody rolnik od opłacania składek i na podstawie tego zaświadczenia (k. 98 a.r.) ustalał wysokość zwiększenia emerytury z tytułu opłacania składek.

Oznacza to, że ta przesłanka odnosząca się do okresu opłacania składek na FUSR uzasadniająca zwiększenie świadczenia na podstawie art. 26a ust. 1 ustawy emerytalnej była przedmiotem oceny organu rentowego i nie stanowi nowych okoliczności w rozumieniu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny chciałby podkreślić przy tym, że dotychczasowa bardzo liberalna wykładnia przewidzianego w omawianym przepisie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej pojęcia „ujawnione okoliczności” (wyrażono

m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2006 r. II UK 30/06 OSNP 2007/19-20/289) musi doznawać ograniczeń z uwagi na Konstytucyjne wartości (tu m. innymi zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa) jak również ze względu na brak precyzyjnego rozróżnienia przez ustawodawcę w omawianym przepisie między „nowymi dowodami” a „ujawnionymi okolicznościami”- co zaakcentowane zostało także w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012 roku K 5/11 – pozwalającym na dokonywanie w pewnych wypadkach dowolnej rekwalfikacji okoliczności i dowodów stanowiących podstawę wzruszenia prawomocnych decyzji.

Tym samym nie można generalnie uznać aby wszelkie błędy czy uchybienia organu rentowego mogły być naprawiane w dochodzonym trybie wznowienia postępowania.

Podkreślić też należy, że orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. m.in. wyrok z dnia 24 czerwca 2011 r. I UK 317/10 OSNP 2012/7-8/01) kładzie nacisk na konieczność proeuropejskiej wykładni przepisu art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej przyjmując, iż omawiany tryb wznowienia nie może prowadzić do wzruszenia dokonanych uprzednio ustaleń.

Reasumując stwierdzić należy, że brak jest podstaw do niekorzystnej dla wnioskodawcy weryfikacji jego uprawnienia do wysokości zwiększenia świadczenia z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne z FUSR.

Z wyżej przytoczonych względów apelacja pozwanego organu rentowego jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu stosownie do art. 385 kpc.

Sekr:

1. (...)
2. (...)